

L'herbe pousse moins vite aux pierres de la tombe
qu'un autre amour dans l'âme; et la larme qui tombe
n'est pas séchée encore que la bouche sourit
et qu'aux pages du cœur un autre nom s'écrit.

Gautier — Mignon (335).

(Manj hitro vzklje trava med kamenji na grobu kot druga ljubezen v duši; in solza, ki se potoči, se še ni posušila, ko se usta že smejejo in se napiše drugo ime na strani srca.)

Druga pesmica je vzeta, kot poroča g., župnik, iz Gautiera »Comédie de la mort«. Z drobnimi, bežnimi črkami Krekove pisave so napisane sledeče vrstice:

Barčica majhna, morje pa nezmeno!
V nebes nas meče razsrjeni val;
nebes pa divji v vodo nas treska,
jambor je zlomljen... Pokleknimo poleg njega!

Od nas do groba je komaj ped...
Morda že nocoj v bridko postelj
pod hladno odejo iz belih pen
pojdemo spati, v varstvu bliskov.

Rajski cvet, sveta Notre Dame,
tako dobra mornarjem v smrtni nevarnosti,
potolaži veter, utiši val
in pripelji barčico našo v luko.

Dali ti bomo, če nas rešiš,
lepo krilo iz srebrnega popirja,
ovenčano svečo, štiri libre težko,
in tvojemu Jezuščku majhnega svetega Janeza.

I. Dolenc.

Popravek. Priatelj me je opomnil na nekatere netočnosti v spisu »Po gorah in cestah« (Dom in Svet 1917, str. 309). Prtovč šteje sedem hiš, ne pet. Vas pod njim se imenuje Podlonk, prebivalci Podlončani (ne: Podlonk in Podlomčani). Reče se: na Češnjici in ne: v Č. Na isti strani popravi v 26. vrsti na levi strani »bo« v »bi« in v 1. vrsti na desni strani »že« v »še«. I. D.

Drobiž.

Novejše napake slovenskega sloga.

III. Raba predlogov »s (z)« in »od« pri trpnem dežniku. Često rabijo pisatelji goli rodilnik ali pa predlog **od**, kjer bi moral stati predlog **s (z)**, ki znači **sredstvo**. Našteto nekaj napačnih zgledov! Cankar: V daljni daljavi se je prikazalo nekaj silnega, od svetle glorijs obžarjenega (Podobe iz sanj, 27). Obadva mlada, od jutranjega solnca obžarjena (Lj. zv. 1910, 400). Zdi se mi, da bi bila njegova umetnost večja, od cestnega praha in kavarnskega dima neoskrunjena (ravnoram, 230). Kako blagi so ljudje, od solnca obžarjeni in od dobrote božje (Lj. zv. 1911, 573). Golar: Kakor bi bili zmerom osvetljeni od večerne zarje (Lj. zv. 1912, 171). Grošelj: Srebrna kroglica žari pred nama, osvetljena od solnčne luči (Lj. zv. 1910, 225).

Toda solnce, zarja, luč, gloria... tu ni činitelj osvetljenja, temveč le **sredstvo**, zato se ne more reči: od solnca, zarje, luč osvetljen, temveč **s solncem**, zarjo,

lučjo... osvetljen. Če pogledaš v Pleteršnika, boš našel pri besedi osvetliti pravilno zvezlo: nit, o s v e t l j e n a z r d e č o s v e t l o b o. Zato razločuj: tisti, komur dajo drugi podporo, je od njih (činitelj!) z denarjem (sredstvo!) podpiran (glej neki tak primer pri L. Pintarju v Lj. zv. 1907, 626). Seveda bi namesto od v tem primeru rabili rajši predlog po (po njih podpiran), kakor je prvi začel po svojstvu slovenskega jezika pisati Matevž Ravnikar l. 1816. in se je v pisavi splošno sprejelo.

V sedanji pisavi se zoper to veliko greši. Poglejmo nekaj zgledov! Komatar, Zgodovina za 8. šolo, str. 1.: Ljudje so se naseljevali na strmih gričih, obdanih od vode, prav: o b d a n i h z v o d o. Pravilno rabo najdeš že pri Prešernu: Bog sedi na svojem stoli, s celo je častjo obdan, Neb. procesija; ali v Krstu: Tja na otok z valovami obdani. Poglej še v Pleteršnika: z nasipom obdati, s hudim obdan. Grošelj, Lj. zv. 1910: Tedaj je morje, napojeno od (!) vednega dežja, prekoračilo meje (227). Koralja se še kopanje v valovih, razzarjenih od južnega solnca (283). Ta nepregledno dolgi, od strmih skal omejeni prepad (281). Pri Pleteršniku boš našel sledeče soznačne izraze: z g o z d i o p a s a n ; pod besedo trnjiče: Men' je srce žalostno, S t r n j i č e m o g r a j e n o , narodna pesem. Pod besedo pelinec: S p e l i n c e m n a s a j e n o , S t r n j i č e m o g r a j e n o (srce), narodna pesem. Kaka plastika! Da se navadimo slovenski misliti, si zapomnimo še sledeči krepki stavek Levstikov: Zelo redko je z l j u d m i n a t r e s e n o barje.

Te napake delajo pisatelji časih po francoškem z g l e d u . Na rovaš francoškega jezika je treba deti napake zlasti pri Iv. Cankarju, Debeljaku in pri prevajavcu Vi. Levstiku i. dr. V francoščini se rabi namreč za naš od ins (z) predlog de, n. pr. marqué de suif, slovenski: pokapan z lojem (ne pa, kakor je prevel Iz. Cankar, Gruda umira, 35: star sod, pokapan od loja, prim. tudi Pleteršnik: z voskom pokapan); encombré de barriques, slov.: zatlačen s sodi, kakor je prav prevel Iz. Cankar; combler q. de bienfaits, slov.: koga z dobrotami obsipati itd.

Še bolj napaken je goli rodilnik, n. pr. Debivec: Tri četrti na sedem je bil ves parterre zastavljen s a m e g a d i a š t v a (Vzori in boji, 279). V pravem pomenu se rabi, n. pr. po Pleteršniku: sobo s posteljami, pot z vozovi zastaviti, tedaj v prenesenem pomenu: z a s t a v l j e n s s a m i m d i a š t v o m . — Angleži poročajo, da je bil zrak v Armentieresu prenapoljen nemškega plina (v listu »Slovencu«, pravilno: prenapoljen z n e m ū k i m p l i n o m). Prosi Boga, da te napolni sovraštva do greha (sem bral v nekem novem molitveniku), prav: napolni s sovraštvom.

Nasproti pa pomni, da se rabi predlog od tedaj, kadar znači **vzrok**. Zato loči to dvoje: obžarjen, osvetljen... s čim (sredstvo!), toda: žareti, svetiti se... od česa (vzrok!). Predlog od se rabi poleg trpne oblike pri neprehajalnih in povratnih glagolih. Zapomnimo si nekaj krepkih primerov: blešči se mi od zlata, od solnca; obraz se sveti od veselja, medleti, mreti od lakote; srce se topi od žalosti, omagujem od žeje, od vročine; vrata so napeta od mokrote, viti se od bolečin, od pepela se lahko kaj vname, od strasti vnet, od veselja se plakati, po meni je vse zagorelo od strahu; usihati od žalosti, od togote itd. Razume se, da se more